

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ ĐÀO TẠO CỬ NHÂN NGOẠI NGỮ CHẤT LƯỢNG CAO

Nguyễn Thị Len

Khoa NN&VH Trung Quốc - ĐHNN - ĐHQGHN

1. Những vấn đề chung

Từ khoảng mấy chục năm về trước, trường Phổ thông Chuyên ngoại ngữ thuộc trường Đại học sư phạm Ngoại ngữ Hà nội (nay là trường Đại học ngoại ngữ - Đại học Quốc gia Hà Nội) đã đào tạo học sinh phổ thông chuyên về các thứ tiếng Nga, Trung, Anh, Pháp. Đây chính là chương trình đào tạo nguồn giai đoạn cơ sở để cho ra đời lớp A (bậc đại học), tiền thân của lớp cử nhân chất lượng cao sau này.

Hệ cử nhân chất lượng cao với đối tượng là những học sinh đã được đào tạo qua giai đoạn Hán ngữ cơ sở với thời gian 3 năm tại trường Phổ thông Chuyên ngoại ngữ. Việc đào tạo nối tiếp với yêu cầu không ngừng nâng cao và đổi mới chương trình là nhu cầu tất yếu phù hợp với sự phát triển đi lên của xã hội hiện đại. Những năm trước, học sinh đã học xong giai đoạn Hán ngữ cơ sở sẽ được đào tạo tiếp tại lớp A (lớp chuyên) tương đương với trình độ trung cấp. Mấy năm gần đây, do yêu cầu của xã hội có những thay đổi trong phương pháp đào tạo, được sự quan tâm và chỉ đạo sát sao của Đảng ủy và Ban lãnh đạo nhà trường, hệ cử nhân chất lượng cao ra đời thay thế cho lớp A và đối tượng đào tạo cũng có sự thay đổi.

Đây là một bước đột phá mới động viên khích lệ kịp thời cho những sinh viên xuất sắc thực sự cầu thị. Để trở thành cử nhân chất lượng cao với đúng nghĩa của nó, hàng năm sinh viên phải tham gia các kỳ thi tuyển. Trong cuộc chạy đua ấy ắt sẽ có sinh viên bị đào thải và đây chính là một động lực giúp sinh viên phấn đấu không ngừng trong quá trình học tập, rèn luyện của mình.

2. Điều kiện cơ sở

Khu vực giảng đường của lớp chất lượng cao được bố trí riêng tại khu vực công trình khoa Pháp. Phòng học rộng rãi, thoáng mát với đầy đủ trang thiết bị hiện đại phục vụ tốt nhất cho việc giảng dạy và học tập của thầy và trò như ti vi, máy vi tính, máy thu thanh, máy đèn chiếu, điều hòa nhiệt độ và gần đây còn nối mạng Internet để học sinh có điều kiện giao lưu học hỏi qua mạng.

Chế độ trợ cấp cho sinh viên của lớp chất lượng cao cũng rất đặc biệt. Ngoài khoản trợ cấp tiền sinh hoạt phí hàng tháng, tiền hỗ trợ học bổng cho tất cả các sinh viên trong lớp

còn có chế độ học bổng đặc biệt cho những sinh viên có thành tích học tập xuất sắc, tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa, phấn đấu rèn luyện một cách toàn diện.

3. Chương trình đào tạo

Trên cơ sở nắm vững kiến thức giai đoạn cơ sở, tiếp tục đào tạo chương trình tiếp theo, kết hợp giữa các bộ môn thực hành và lý thuyết tiếng. Trong khuôn viên bài viết này chủ yếu tập trung vào đối tượng lớp cử nhân chất lượng cao ở giai đoạn 2 với các kỹ năng thực hành Nghe và Nói.

3.1. Kỹ năng Nghe hiểu

Lớp chất lượng cao năm thứ 3 sử dụng giáo trình Nghe hiểu cao cấp của trường Đại học ngôn ngữ Văn hóa Bắc Kinh, trường có bề dày kinh nghiệm biên soạn giáo trình cho người nước ngoài học tiếng Hán. Nội dung xuyên suốt bao gồm các tư liệu xoay quanh những đề tài về giáo dục, quan điểm nghề nghiệp, hôn nhân gia đình, bình đẳng giới, kinh tế, pháp luật, sức khỏe môi trường, đạo đức lối sống... cùng với các giáo trình phụ trợ khác để đề tài được tuần hoàn nhiều hơn, kiến thức ngày càng được nghiên cứu sâu hơn.

Đối tượng sử dụng giáo trình là những người đã học tiếng Hán từ 2 năm trở lên, nắm được khoảng trên 3000 từ. Sau khi học xong có thể đạt đến trình độ HSK cấp 8 và có thể tham gia thi HSK trình độ cao cấp. Nét đặc biệt của bộ giáo trình này là phần lớn tin tức đều được thu thập từ đài phát thanh, truyền hình, trong đó có cả tiểu phẩm, tấu nói nên nâng cao được năng lực thích ứng ngôn ngữ thực tế. Mức độ chuẩn phát âm cũng đa dạng, có giọng của phát thanh viên, phóng viên, quần chúng, đôi khi sử dụng phương ngôn với mục đích luyện nghe quen với nhiều giọng khác nhau. Nội dung phong phú đa dạng nên trở thành giáo trình bổ trợ quan trọng cung cấp tư liệu cho các kỹ năng khác.

Ngoài sử dụng giáo trình bắt buộc, sinh viên còn luyện nghe dưới các hình thức khác như luyện nghe chương trình HSK, nghe băng, đĩa... Vì là giai đoạn 2 nên yêu cầu phải lý giải khá chính xác và tương đối hoàn chỉnh lượng kiến thức bố trí trong bài, tốc độ nghe nhanh. Những bài tiểu phẩm, tấu nói hay từ địa phương cần kết hợp các phương pháp nghe khác nhau như liên tưởng, phán đoán, loại trừ để hiểu được nội dung cơ bản của bài.

3.2. Kỹ năng Nói

Giáo trình khẩu ngữ cao cấp đang sử dụng của trường Đại học Bắc Kinh với những đề tài nóng bỏng đang trở thành trào lưu của xã hội. Chỉ cần tìm hiểu qua nội dung bài người học có thể dễ dàng hiểu được một xã hội Trung Quốc thu nhỏ, từ đó liên tưởng đề cập đến các vấn đề thực tế trong nước hay các nước khác.

Yêu cầu biểu đạt khẩu ngữ ở giai đoạn này cũng cao hơn. Người học phải sử dụng thành thạo ngôn ngữ để biểu đạt ở mức độ phức tạp, đa dạng và phong phú hơn. Ví dụ để biểu đạt mức độ “mệt” thì không đơn giản là “tôi rất mệt”, “tôi mệt quá”... mà cần biểu đạt hình tượng như “tôi mệt đến mức hai chân đứng không vững”, “mệt đến nỗi con ruồi đậu vào mép cũng không muốn đuổi”...

Ngoài biểu đạt vấn đề, cử nhân lớp chất lượng cao còn phải biết cách lập luận vấn đề chặt chẽ, có quan điểm lập trường kiên định, biết cách phản biện vấn đề. Cần lưu ý bồi dưỡng khả năng diễn giải lưu loát, biểu cảm để dần đạt đến trình độ khẩu ngữ của người bản ngữ.

3.3. Đánh giá kết quả giảng dạy và học tập

Do xác định được vị trí của mình nên mỗi cử nhân trong lớp chất lượng cao đều ý thức được nhiệm vụ nặng nề trong học tập, phấn đấu, tu dưỡng. Có một thuận lợi là sinh viên cả lớp đều là nữ nên sinh hoạt không bị gò bó, các bạn đoàn kết đồng lòng giúp nhau trong cuộc sống, học tập. Ngoài ra, trong các buổi sinh hoạt ngoại khóa của khoa, của trường, lớp chất lượng cao bao giờ cũng tham gia nhiệt tình, sôi nổi.

- Loại hình bài kiểm tra kỹ năng nghe bám theo chuẩn HSK thuộc trình độ cao cấp với những yêu cầu cụ thể của dạng bài tập nghe hiểu.

- Loại hình bài kiểm tra kỹ năng nói tập trung vào các đề tài phổ biến trong xã hội, chú ý phần dùng từ, biểu đạt phải mang sắc thái khẩu ngữ.

4. Một số kiến nghị

- Đề nghị bố trí thêm đầu máy CD, VCD. Hiện nay nhà trường đã bố trí đầu băng nhưng trên thực tế không có tính sử dụng cao vì đa số các nguồn tài liệu đều được ghi trên đĩa. Khi sử dụng trên máy vi tính, chất lượng âm thanh và hình ảnh đều không đảm bảo chất lượng vì màn hình vi tính nhỏ.

- Phòng học không đủ ánh sáng, máy điều hòa kém chất lượng, mỗi khi sử dụng gây tiếng ồn làm ảnh hưởng đến giờ học.